

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

A decorative graphic consisting of four triangles: a solid black triangle pointing up at the top center, a solid grey triangle pointing down at the top right, a solid grey triangle pointing left at the middle left, and a solid grey triangle pointing right at the middle right.

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

ŠLAUNIKAULIO IR BLAUZDIKAULIO MAITINAMŲJŲ ANGŲ, FORAMEN NUTRICIUM, LYTINIAI YPATUMAI: ANGOS MORFOLOGIJOS IR TOPOGRAFIJOS KAULE ANALIZĖ

Darbo autorius. Elvin Francišek BOGDZEVIČ (Medicina, III kursas).

Darbo vadovės. Prof. dr. (HP) Janina TUTKUVIENĖ, VU MF Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedra; dr. Justina KOZAKAITĖ, VU MF Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedra.

Darbo tikslas. Nustatyti vyrų bei moterų šlaunikaulio ir blauzdikaulio maitinamųjų angų morfologinius ypatumus ir išsidėstymą kaule: apskaičiuoti foramen nutricium angos topografijos indeksą ir identifikuoti lytinius skirtumus.

Darbo metodika. Maitinamoji anga ir jos išsidėstymas kaulo paviršiuje nustatytas pagal pakilusias, aiškiai apibrėžtas kraštines su atskiru grioveliu, einančiu angos link. Naudojant 27G (0,4mm) spindžio adatą nustatyta angos kryptis bei patvirtinta, jog tai yra foramen nutricium. Kaule, kuris turėjo daugiau nei vieną maitinamąją angą, pagrindine laikyta didesnė anga. Angos spindžiui nustatyti buvo pasirinktos skirtingo diametro adatos (min 27G (0,4mm), max 18G (1,2mm)). Maitinamosios angos išsidėstymo vietoje, aplink kaulo kūną, buvo aprišamas siūlas – taip fiksuotas atstumas nuo proksimalinio galo iki angos. Išilginis atstumas nuo kaulo proksimalinio galo iki paties tolimiausio taško (šlaunikaulyje – epicondylus medialis; blauzdikaulyje – malleolus medialis) laikytas kaulo bendru ilgiu. Bendras kaulo ilgis ir atstumas nuo proksimalinio galo buvo matuojami naudojant matavimo juostą (su cm ir mm atskaitomis), osteometrinę lentą bei slankmatį. Maitinamosios angos indeksas (AI) nustatytas pagal Hughes (1952 m.) formulę: $AI = \text{atstumas nuo proksimalinio galo} / \text{bendras kaulo ilgis} \times 100$. Duomenų analizė atlikta naudojant Microsoft Excel 365 programa.

Rezultatai. Iš viso ištirti 206 individai (vyrų – n=149; moterų – n=63), į tyrimą įtraukti abiejų pusių šlaunikauliai (vyrų – n=275; moterų – n=114) ir blauzdikauliai (vyrų – n=258; moterų – n=105), šiai analizei pusės neatskirtos. Didžioji dauguma vyrų (55 proc.; n=152) ir moterų (68 proc.; n=78) šlaunikaulių turėjo vieną maitinamąją angą. Visi ištirti moterų blauzdikauliai turėjo vieną maitinamąją angą, vyrų blauzdikauliai 99 proc. (n=255) turėjo vieną maitinamąją angą, tačiau rasta kaulų su dviem angomis. Iš viso 49 proc. vyrų ir 60 proc. moterų šlaunikaulių maitinamųjų angų išsidėstė ant linea aspera, taip pat didelė dalis angų (vyrų – 29 proc.; moterų – 25 proc.) išsidėstė vidiniame paviršiuje. Tiek vyrų, tiek moterų blauzdikauliuose absoliuti dauguma foramen nutricium (vyrų – 96 proc.; moterų – 98 proc.) išsidėstė facies posterior srityje, tačiau rasta angų margo interosseus, linea m. soli srityse. Vyrų šlaunikauliuose dauguma (59 proc.) rastų maitinamųjų angų buvo 0,7–0,9 mm spindžio, panašus pasiskirstymas stebėtas

ir moterų šlaunikauliuose – čia 0,7–0,9 mm spindžio angos nustatytos 66 proc. tirtų kaulų. Vis dėlto, vyrų blauzdikauliuose, 51 proc. foramen nutricium buvo 1,1–1,2 mm spindžio, o moterų blauzdikauliuose dauguma angų (57 proc.) buvo 0,7–0,9 mm spindžio. Šlaunikaulio ilgio vidurkis ($M\pm SD$): vyrų – $44,55\pm 2,05$ cm; moterų – $42,33\pm 2,14$ cm ($p<0,01$). Pagrindinės šlaunikaulio maitinamosios angos atstumo nuo proksimalinio galo vidurkis ($M\pm SD$): vyrų – $19,73\pm 4,55$ cm; moterų – $18,14\pm 4,22$ cm ($p<0,01$). Šlaunikaulio angos indekso vidurkis ($M\pm SD$): vyrų – $44,34\pm 10,06$; moterų – $42,80\pm 9,49$ cm ($p>0,05$). Didžioji dauguma abiejų lyčių šlaunikaulio maitinamųjų angų (vyrų – 87 proc.; moterų – 81 proc.) išsidėstė viduriniame trečdalyje ($33,3<AI\leq 66,6$). Blauzdikaulio ilgio vidurkis ($M\pm SD$): vyrų – $36,42\pm 2,16$ cm; moterų – $33,99\pm 2,24$ cm ($p<0,01$). Pagrindinės blauzdikaulio maitinamosios angos atstumo nuo proksimalinio galo vidurkis ($M\pm SD$): vyrų – $12,26\pm 1,22$ cm; moterų – $11,34\pm 0,92$ cm ($p<0,01$). Blauzdikaulio angos indekso vidurkis ($M\pm SD$): vyrų – $33,73\pm 3,03$; moterų – $33,43\pm 2,58$ ($p>0,05$). Didžioji dauguma maitinamųjų angų vyrų blauzdikaulyje (53 proc.) išsidėstė viduriniame trečdalyje ($33,3<AI\leq 66,6$), o moterų blauzdikaulyje didesnė dalis angų (54 proc.) aptikta proksimaliniame trečdalyje ($AI\leq 33,3$).

Išvados. Didžioji dauguma abiejų lyčių blauzdikaulių ir šlaunikaulių turi vieną maitinamąją angą. Šlaunikauliuose dominavo 0,7–0,9 mm spindžio foramen nutricium. Vis dėlto, vyrų blauzdikauliuose didesnė dalis maitinamųjų angų buvo didesnės, t.y. 1,1–1,2 mm spindžio, o moterų – 0,7–0,9 mm. Kaulo ilgis bei atstumas nuo proksimalinio galo buvo didesnis vyrų šlaunikauliuose ir blauzdikauliuose ($p<0,01$), tačiau reikšmingų skirtumų tarp angos indeksų nenustatyta ($p>0,05$). Abiejų lyčių šlaunikauliuose maitinamosios angos dažniausiai išsidėstė viduriniame trečdalyje. Moterų blauzdikauliuose didžioji dauguma angų buvo aptikta proksimaliniame trečdalyje, o vyrų – viduriniame trečdalyje.

Raktažodžiai. Šlaunikaulis; Blauzdikaulis; Foramen nutricium; Maitinamoji anga; Angos indeksas.